

Notizias partenent la plontaziun dals "Neidis" uaul Cavorgia

Da Baseli Hunnder v. forèster com. Sedrun

A quei project, il qual ei quasi curdaus en emblidanza, lessel dedicar enzaconts patratgs e notizias.

Igl ei segir stau impurtonts e pesonts motivs, che han, gia avon varga 60 onns, stimulau la vischnaunca e ses organs forestals da concepìr e realisar in project per segerrar igl uaul dals "Neidis" ed era quel engiuviars da donns da lavinas.

Periodicamein, han las lavinas giu dals "Aults" dals Neidis adina caschunau gronds donns e quei principalmein entras destruir la giuvinaziun existent. Savens crodan quell'aven naven da sisum ils Neidis entochen giu furs ella val, quei ei era stau il cass igl avrel 1975.

Conform allas relaziuns technicas davon varga 60 onns, ei quei project vegnius concepìus fetg sempels. Per retener e segerrar las lavinas ei vegniu erregiu terrassas da tratsch e tschespets e lu aung dus rampars (dams) per diregier la neiv da cufla en loghens meins malsegirs.

Las lavinas, che donnegieschan igl uaul il pli fetg ein quell'aven a Sammada e per lezzas han quell'aven construcziun zun pign effect.

La seif, ch'ins ha stoviu erregier per dustar la pasculaziun - da glèz temps fetg intensiva - ha caschunau alla vischnaunca in fetg grev manteniment. Las petgas eran, suenter 8-10 onns marschas e da remplazar, il fildiom ruts ni smacaus a tiarra dalla peisa dalla neiv. Cun impunder mintg'onn bia uras lavur cumina, han ins saviu mantener ca 25 onns, suenter era la pasculaziun buca pli schi intensiva ed ins ha schau svanir la seif.

Ina lavur cun fetg minim success ei er il plantar stada. Las plontinas, che stueva da glèz temps vegnir retratgas si dalla bassa, Gossau s. Gagl e contuorn arivavan, suenter in viadi che quzava ca dus meins el liug destinau. Prend'ins lu aung en coⁿsideraziun la schliata situaziun geografica, ina posiziun extremamein umbrivauna ed in temps da vegetaziun da 3-4 meins ad onn, san ins capir il schliet resultat.

Odem, sisum la plontaziun, sanins constatar ina pintga regiuvinaziun naturala. Mender stat ei dalla "foppa dallas Culeischnas" anen. Igl ei vegnan las largias pli a pli grondas ed ils vaus per las lavinas pli gronds.

Durond 50 onns havel ussa observau il svilup da quella plontaziun, mo stoiel constatar, ch'il prighel da lavina ei restaus. Igl ei pia in pensum per ils organs forestals, da segerrar ils bials uauls da quei rajon da donns da lavinas. Cun la technica dat oz ei quei era pusseivel.

Sedrun, il matg 1976